
COLOFON

Redactie

Martin Byttebier
056 77 59 27
redactie@aquatropica.be

Donald Samyn
056 21 09 06
donald.samyn@kulak.ac.be

Jan Algoed
056 21 90 74
j.algoed@worldonline.be

Alain Guillemin
0474 48 69 37
alain.guillemin@pandora.be

Homepagina

<http://www.aquatropica.be/>
info@aquatropica.be

Voorzitter

Erik Vansteenkiste
Langebrugstraat 4 bus 21, 8500 Kortrijk
056 35 08 48
vansteenkisteerik@vt4.net

Secretariaat

Donald Samyn
Korenbloemlaan 15, 8500 Kortrijk
056 21 09 06
donald.samyn@kulak.ac.be

Penningmeester-ledenadministratie

Jan Algoed
Sen. Claysstraat 5, 8500 Kortrijk
056 21 90 74
j.algoed@worldonline.be

Bankrekening

001-1057147-20

Lokaal

"De Klokke"
Boudewijn IX-laan 2, 8500 Kortrijk
056 21 79 90

Contactpersonen werkgroepen

Zoetwater

Gerrit Plovie 056 40 24 56
gerrit.plovie@pi.be

Zeewater

Jan Algoed 056 21 90 74
j.algoed@worldonline.be

Vijver

Gilbert Lapere 056 35 84 19
gilbertlapere@tiscalinet.be

Terrarium

Geert Vandromme 056 71 82 07
turtleboy@tiscalinet.be

Verzending

Kees Snoeren 051 30 47 01
kees.snoeren@pandora.be

Lidgeld 2002

Lidgeld: € 20,-
Lidgeld + Aquariumwereld: € 28,-
Lidgeld + Het Zeeaquarium: € 40,-
Lidgeld + AW + HZA: € 54,-

Verantwoordelijke uitgever

Martin Byttebier 056 77 59 27

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties

AQUATROPICA'S INFOBLAD

Jaargang 17 - November 2002

Colofon	1
Editoriaal	3
Het geslacht <i>Dicrosus</i> of schaakbordcichliden	5
Koistory VIII, filtermaterialen	15
Verslag zeewaterbijeenkomst 13 september	19
De zwavelfilter	
Nieuws uit de bibliotheek	24
Japan, het land van de rijzende...koi	27
Uitnodiging Souper 30 november	28
Vergadering zeewater 15 november	29
Bijeenkomst zoetwater 29 november	30
Lake Malawi: wat brengt het op?	
Bijeenkomst vijvers 13 december	31
Wintertijd: Aquatropica's tuinvijverbabel	
Agenda werkgroepen	32

EDITORIAAL

Voorzitter zijn van een vereniging kan je grote vreugde schenken, maar kan je ook rode oortjes bezorgen.

Een vereniging is voor de buitenwereld de opzetsom van alle leden die tot een samenwerkend systeem behoren. Alleen op die manier kan een club als wagentje gesmeerd lopen. Doch het wagentje heeft een functie en is tevens onderhevig aan slijtage.

Vandaag kan ik als voorzitter met een gelukzalige glimlach rondtoeren en blozen.

Voorzitter zijn van Aquatropica echter is een zegen en bezorgt mij een gerechtvaardigde fierheid. Dit komt omdat we tijdens ons voorbije INFO-WEEKEND onze doelstelling hebben kunnen bereiken, namelijk onze hobby bekendheid geven bij het grote publiek.

Maar net als in jullie beroepsleven neemt de stress, zeg maar de werkdruk toe en onze doelstelling om ook de jeugd te betrekken in die mooie hobby, wordt er niet eenvoudiger op.

De aquarium-, terrarium- en vijverkunde in een verantwoorde context plaatsen in onze huidige, minder sociale samenleving, is een grote uitdaging geworden.

Naar aanleiding van ons INFO-WEEKEND, wil ik hierbij op de eerste plaats de stad Kortrijk danken omdat we jaren geleden erkend werden als socio-culturele vereniging en ieder jaar een subsidie krijgen overeenkomstig de inhoud van onze prestaties. De stad deelt immers geen geschenken uit omdat wij een mooi logo hebben.

Een woord van dank gaat eveneens naar onze sponsors die wij terugvinden in ons clubblad. Sponsoring aan verenigingen is heden ten dage niet meer vanzelfsprekend. Om hun geldbeugel open te krijgen is er wederzijdse liefde nodig. Ook diegenen die ons info-weekend gesteund hebben, zijn wij bijzonder dankbaar. Dank zij hen konden wij iedereen een glaasje aanbieden.

Als voorzitter ben ik ook fier over een ploeg bekwame en dynamische mensen te beschikken. Hierbij denk ik niet alleen aan het bestuur, doch eveneens en in het bijzonder aan alle deelnemers en medewerkers die ons INFO-WEEKEND mogelijk maakten. Ik denk ook aan de coördinatoren van de vier afdelingen die er regelmatig in slagen een hoogstaand en up-to-date programma op te zetten.

Ook de redactie van ons clubblad, zopas 17 jaargangen jong, is een paradepaardje geworden.

Als wij met z'n allen in de toekomst in dezelfde zin kunnen blijven samenwerken, dan zijn wij in ons opzet geslaagd, en kan de vreugde niet meer op.

Draag uw enthousiasme naar buiten uit, dit werkt aanstekelijk. Breng nieuwe vrienden mee, andere talenten, nieuwe ideeën want we zijn er klaar voor.

Ik dank iedereen van harte die meegewerkt hebben aan ons succesvol INFO-WEEKEND.

Erik Vansteenkiste,
voorzitter Aquatropica

HET GESLACHT *DICROSSUS* OF SCHAAKBORDCICHLIDEN.

Alain Guillemin, Aquatropica Kortrijk

"Dwergcichliden"...

- ✗ Ieder van ons kent ze of we hebben er ooit wel eens over horen vertellen of iets over gelezen.
- ✗ Meestal denken we meteen aan de Afrikaanse geslachten of de Amerikaanse *Apistogramma*'s.
- ✗ We zien ze zo voor ons: in een dicht beplant aquarium.
- ✗ Niet eenvoudig te verzorgen! Ze stellen bijzondere eisen aan de watersamenstelling, in tegenstelling tot vele andere soorten van de familie *Cichlidae*.
- ✗ Kleine rakkertjes, die meestal zeer vredelievend zijn tegenover medebewoners. Maar... Oh wé, als de tijd rijp is om te paren.

Het spijt me, maar het geslacht *Dicrossus* is zeker geen uitzondering op de regel!

We hebben hier in ieder geval te maken met een kleinblijvende cichlide met een zacht temperament, die zeer goed samen te houden is met andere dwergcichliden (*Apistogramma*, antennebaarsjes, dwergacara's, ...). Indien agressie optreedt dan is dit enkel tijdens de paartijd en alleen de vrouwtjes ten opzichte van de mannetjes. Vandaar dat het steeds aan te raden is meerdere mannetjes in één aquarium te huisvesten. Mannen onderling zijn vredelievend tegenover elkaar.

Biotoop

Algemeen kunnen we stellen dat de tot op heden ontdekte soorten zich allen ophouden in langzaam stromende watertjes. De waterwaarden zijn wel erg extreem! De hardheid is meestal minder dan 1 °DH en de pH (zuurgraad) schommelt tussen 4,5 en 5.

Zij zijn niet erg gesteld op al te veel zonlicht en zoeken dan ook de riviertjes op met veel overhangende oeverbeplanting. Vanzelfsprekend is er op deze plaatsen weinig plantengroei onder water (te weinig licht). Door de overhangende oevervegetatie valt er veel bladerafval in het water. Deze (met de jaren tot 50 cm) dikke laag biedt hen uitstekende schuilgelegenheid. Bij het minste onraad ziet men ze dan ook keer op keer verdwijnen in de bodem.

Beschrijving

Zeer slanke, langwerpige cichliden met een prachtige kleurtekening die doet denken aan een dambordpatroon. Vandaar de Nederlandse groepsbenaming: "schaakbordcichliden". Over de kleuren valt per geslacht zo veel te schrijven dat ik het maar hierbij zal laten. Daarnaast is het kleurpatroon ook volledig afhankelijk van de stemming waarin de dieren zich bevinden. In de afzonderlijke soortbeschrijvingen komen enkele typische kenmerken aan bod bij het geslachtsonderscheid.

Voeding

Er wordt wel eens aangenomen dat deze cichliden zowel levend-, diepvries- als droogvoer consumeren. In verschillende artikels merkte ik op dat het voeren met droogvoer niet altijd zo evident is. Indien de dieren tijdens de opfok niet af en toe gevoederd werden met droogvoer, dan is het nadien heel moeilijk om ze daaraan nog te laten gewennen. Koopt u deze visjes bij een liefhebber, informeer dan eens naar de voeding die zij werden toegediend tijdens de eerste maanden van de opfok. Uiteraard, zoals wellicht alle vissen, verkiezen ook zij levend voer!

Aquarium

Doordat we best een niet al te kleine groep (minstens tien exemplaren) van deze dieren gaan verzorgen, is het aan te raden minstens een aquarium met een inhoud van 150 liter en een minimale lengte van 100 cm te voorzien. Eén vrouwtje heeft tijdens de paartijd een territorium nodig van ongeveer 40 x 40 cm. Dit zegt al voldoende...?

Riccia fluitans (watervorkje) behoort tot de familie *Ricciaceae* (levermossen). Het watervorkje is een zeer goede zuurstofleverancier. De drijvende plantenlaag vormt een ideale schuilplaats voor jongbroed. Sommige vissen bouwen in deze plantenlaag hun nesten.

Hyphessobrycon sweglesi (rode fantoom)
Syn.: *Megalampodus sweglesi*

Om zoveel mogelijk te voldoen aan hun natuurlijke biotoop kunnen we best geen al te felle verlichting voorzien en een donkere bodem. Gebruik in ieder geval geen kwartskiezels, want zij houden ervan om regelmatig eens in de bodem te woelen. Drijfplanten kunnen tevens voor de nodige schaduw zorgen en zijn niet onbelangrijk. Deze visjes zijn van nature zeer schuw! Hoe minder licht hoe rustiger en veiliger de schaakbordcichlide zich zal voelen en hoe meer plezier wij eraan zullen beleven.

Om de vissen nog meer vertrouwen te schenken in hun aquariumomgeving wordt gebruik gemaakt van zogenaamde begeleidingsvissen. Dit is meestal een schooltje kleine zalmsoorten. Doordat de zalmen van nature minder schuw zijn en zij dartel door het aquarium zwemmen, zullen onze schaakbordcichliden zich ook minder terughoudend gedragen en een rustiger bestaan leiden tussen de vier ruiten van ons aquarium.

Doordat de visjes zo schuw zijn moet er ook voldoende aandacht besteed worden aan de opstelling van het aquarium. Een rustige omgeving met weinig beweging voor het aquarium is elementair! Zoniet zal u weinig van uw visjes te zien krijgen! Het is zelfs zo erg dat een drukke bedoening rondom het aquarium meestal leidt tot een snelle dood!

Een laag gekookte eikenbladeren op het grind voldoet perfect aan hun natuurlijke instinct om in de bodem te duiken. Wie geen eikenbladeren voorhanden heeft kan ook gebruik maken van javamos. Wel moet u dan regelmatig de bosjes uitdunnen zodat toegang mogelijk blijft.

Hoewel in de natuurlijke biotoop weinig waterplanten aanwezig zijn, is het toch beter het aquarium te voorzien van een dichte randbepanting (schuilplaatsen). De middelste ruimte houden we zoveel mogelijk vrij en we plaatsen er enkele platte keien op de bodemgrond, die later kunnen dienen tot paaiplaats. Hoewel ze meestal grotere plantenbladeren verkiezen.

Langzaam stromende wateren...

Een potfilter met uitstromer op het wateroppervlak is dus minder geschikt! Onze Amerikaanse aquariumvrienden (ook enkele van bij ons) zweren bij een bodemfilter. Ik heb daarbij wel mijn bedenkingen want men spreekt steeds zichzelf tegen!

Extreme waterwaarden...

Een pH van 4 tot 5 is in het aquarium nog net haalbaar! Uiteraard wanneer men voortdurend filtert over turf. Met een bodemfilter zie ik u dat nog niet zo direct klaarspelen. Natuurlijk kan men turf aan de bodem toevoegen...

En wat als het turfmolm verzadigd is? Steeds opnieuw de bodem vernieuwen? Liever niet, een potfilter met uitstroom in een goot (gevuld met turf) boven het aquarium verwekt ook weinig waterstroom. Bovendien filtert dit systeem veel efficiënter dan een bodemfilter. Daarnaast is het veel eenvoudiger te onderhouden! Filtert men over turf dan moet men regelmatig de pH controleren en deze zo constant mogelijk houden. Een te hoge pH is meestal te wijten aan een verzadiging van de turf.

Let op! Gebruik nooit actieve kool in combinatie met turf! Die twee heffen elkaar gewoon op!

Een hardheid van minder dan 1 °DH is voor ons aquarium net iets te extreem! Geen enkele waterplant zal nog willen groeien bij dergelijke waarden. Streven naar 3 °DH is de boodschap en zelfs dan zullen veel planten het al zeer moeilijk hebben. Daarnaast komt nog dat een water-

temperatuur van 28-30 °C aanbevolen is! Wat onze planten ook niet echt ten goede komt. Een beetje experimenteren met bepaalde planten en vooraf goed informeren is dus de boodschap.

Een visje dat dergelijke eisen stelt aan de waterwaarden houdt dan ook van een zeer goede waterkwaliteit. Nogal wieses... Wekelijks minstens een derde van het aquariumwater verversen is geen overbodige luxe! Een hele karwei, maar u wordt er beslist voor beloond.

Kortom, het geslacht *Dicrossus* behoort zeker niet tot de groep met beginnersvissen. Enkel zeer ervaren en gedreven aquarianen zullen er in slagen deze soort met succes te verzorgen. Laat staan na te kweken...

Kweek

Ook hier weer tegengestelde uitspraken! De één zweert bij kweek in harems, terwijl het bij een ander enkel schijnt te lukken in koppelverband. De meest succesvolle manier lijkt me deze in harems. Hoe dan ook, als het op paren aankomt dan is het vrouwtje altijd het actiefst, zowel voor, tijdens en na het afzetten.

Het begint bij het reinigen van een platte steen of een voldoende groot blad. Dit wordt met uiterste zorg uitgevoerd en het mannetje wordt niet geduld bij deze werkzaamheden. Eénmaal klaar met de reinigingswerken neemt opnieuw het vrouwtje het initiatief en verleidt zij het mannetje ertoe naar de paaiplaats te zwemmen. Die heeft al snel door wat er straks zal gebeuren en dit is ook op te merken aan zijn kleurgewaad. Het dambordpatroon verdwijnt bijna volledig en maakt plaats voor een brede, donkere lengtestreep. Zo donker dat men soms vermoedt dat de dieren plots ziek geworden zijn.

Het vrouwtje begint met het afzetten van de eitjes en deze worden onmiddellijk bevrucht door de man. Zij kan soms 100 tot 150 eitjes afzetten, maar de meeste legsels in het aquarium beperken zich van 50 tot 80 eitjes. Onmiddellijk na het afzetten en bevruchten wordt de stemming van moeder vis met een knop omgedraaid en wordt zij heel agressief. Vooral tegenover de man waarmee ze net heeft gepaard want die wordt, zodra het paarritueel ten einde is, weggejaagd van de paaiplaats. Terwijl zij de eitjes van dichtbij bewaakt en regelmatig zuurstofrijk water aanvoert door er over-

heen te waaiëren met de buikvinnen, kan de man slechts van op een veilige afstand toekijken en regelmatig mogelijke indringers verjagen. Dit doet hij enkel indien er in harems wordt gekweekt of wanneer er begeleidingsvissen aanwezig zijn. Is dit niet het geval, dan wordt hij de agressie van moedertje lief snel beu en zal hij zelf pogen om de eitjes te roven!

Na ongeveer 70 uur komen de eitjes uit en vallen de piepkleine larfjes van het blad of de steen waarop ze lagen. Het vrouwtje (opnieuw) neemt de larfjes op in de muil en brengt deze naar een hoger gelegen, veiliger plaats in het aquarium (een plantenblad, stuk kienhout). Eenmaal alle larfjes verzameld, trekt zij opnieuw de wacht op.

Zes à zeven dagen later zijn de larfjes piepkleine visjes geworden en zwemmen ze vrij rond in het aquarium. Alhoewel "vrij"...? Het vrouwtje, wie anders, zorgt ervoor dat het jongbroed samen blijft en begeleidt ze zo veilig mogelijk door het aquarium. Haar moederinstinct duurt zo enkele weken voort en dan zo plots als het allemaal begon, houdt ze ermee op. Op dit moment is het raadzaam het jongbroed te verwijderen en in een afzonderlijk aquarium verder op te fokken.

De jongen kunnen de eerste dagen gevoederd worden met stoffijn droogvoer of pas ontloken *Artemia*-naupliën. Na de eerste week kan reeds geprobeerd worden met klein diepvries- of levend voer.

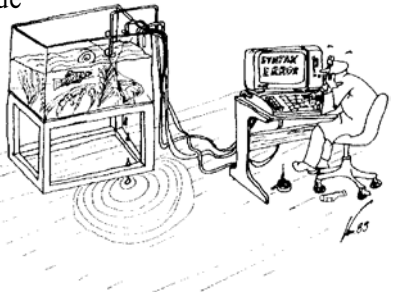
Uit bovenstaande is duidelijk gebleken dat we hier met een moederfamilie te maken hebben en de taak van de man zich beperkt tot het bevruchten van de eitjes. Bij de schaakbordcichliden gebeurt er in deze context iets heel bijzonders nadat het vrouwtje voor de eerste keer eitjes heeft afgezet. Haar buikvinnen veranderen namelijk van kleur: van bijna doorzichtig naar rood! Men vermoedt dat de jongen haar hierdoor beter herkennen en gemakkelijker in staat zijn haar te volgen of terug te vinden. Met de buikvinnen zou ook een bepaalde code gehanteerd worden waardoor het vrij zwemmende jongbroed bij onraad wordt gewaarschuwd en zij hierop onmiddellijk in de beplanting verdwijnen.

De rode vinnen zouden niet alleen een teken van herkenbaarheid zijn, maar tevens een signaal van waarschuwing voor de man of de andere leden van de harem. Lichtrood zou betekenen dat ze rustig is en kan benaderd worden. Vuurrood duidt erop dat ze klaar is om te paren en men haar best niet te lang laat wachten. Donker bloedrood betekent dat ze haar legsel bewaakt en je best uit haar buurt kan blijven. Een verwittigd man...

OK, dit lijkt allemaal niet zo moeilijk en waarom geen poging tot kweek wagen? Het meeste werk wordt toch door de vissen (lees: moeder) gedaan en eigenlijk valt er niet veel meer te doen dan ervan te genieten. Inderdaad, maar er is een MAAR... Indien het aquariumwater ook maar een ietsje verontreinigd is dan zullen de eitjes reeds na enkele uren beschimmelen en weg kroost! Dus veel en regelmatig water verversen, zonder hierbij de samenstelling ervan te verstoren is de boodschap. Goed, dit is zeker haalbare kaart!

MAAR... inderdaad, er is nog een zaak. Het zal al een hele karwei zijn om het geschikte water voor deze visjes te prepareren en slaag je er uiteindelijk in, dan zal veelal blijken dat dit niet volstaat! Is het

water ook maar ietsje te hard, ook dan zullen de eitjes snel beschimmelen en zal van het legsel na enkele uren niets meer overblijven. Heel af en toe zijn er goede resultaten bereikt met schimmelwerende middelen, maar niet altijd. De hardheid lager dan 3 °DH houden is noodzakelijk!

DUS... toch niet zo gemakkelijk als men denkt! Laat U hierdoor echter niet afschrikken. Is de liefde voor de dieren groot genoeg en de kennis van waterbehandeling voldoende, dan moet je zeker eens een poging wagen. Je wordt er beslist dubbel en dik voor beloond.

De (vermoedelijke) vijf soorten (zie noot redactie op het einde van dit artikel)

1. *Dicrossus filamentosus*.

Vindplaats.

Er zijn momenteel twee populaties ontdekt. De eerste in het stroomgebied van de Boven Orinoco in Venezuela en een tweede in het stroomgebied van de Rio Negro (Brazilië).

Eerstbeschrijving

In 1958 door Ladiges voor het eerst beschreven als *Crenicara filamentosa*, een naam die we nog regelmatig aantreffen in de literatuur maar eigenlijk verkeerd is. Hoewel bepaalde onderzoekers hem als een synoniem beschouwen.

Uiterlijk

De mannetjes worden tot 9 cm groot en de vrouwtjes slechts 6 cm. De naam filamentosus kregen ze toegerekend doordat de staartvin van de man is uitgroeit tot een lier en deze aan de uiteinden als het ware uitrafelt in filamenten.

Geslachtsonderscheid.

Mannetjes zijn dus groter en kleurrijker. De staartvin van de man is liervormig, terwijl de vrouwtjes over een geronde staartvin mogen beschikken.

2. *Dicrossus maculatus*

Vindplaats

In de rivieren van het Amazonegebied (Brazilië).

Eerstbeschrijving

Werd voor de eerste keer wetenschappelijk beschreven in 1875 door de Oostenrijkse wetenschapper Franz Steindachner, als *Crenicara maculatus*. *D. maculatus* wordt beschouwd als het geslachtstype. Hoewel vele vindplaatsen gekend zijn en deze vrijwel allen gemakkelijk te bereiken zijn, heeft het tot 1988 geduurd vooraleer de eerste dieren naar Europa werden geëxporteerd.

Geslachts onderscheid

Mannetje wordt 9 cm groot, terwijl het vrouwtje een drietal centimeter kleiner blijft. Het mannelijke dier is tevens kleurrijker en heeft een lansvormige, puntige staartvin.

3. *Dicrossus punctulata* (zie noot redactie voor juiste naamgeving)

Wordt in dezelfde gebieden gevonden als *D. maculatus*. Deze is de schuwste van alle soorten, waardoor drijfplanten, een getemperde verlichting en begeleidingsvissen noodzakelijk zijn. Ondanks hun schuwheid zijn ze wel gemakkelijk na te kweken.

De man wordt tot 12 cm groot en het vrouwtje tot 8 cm. Vrouwtjes hebben doorzichtige buikvinnen en de mannelijke dieren beschikken over verlengde vinnen. Bij het ontbreken van een mannetje in één groep is het mogelijk dat een vrouwtje van geslacht verandert. Dit eigenaardige fenomeen zou ook voorkomen bij bepaalde *Apistogramma*'s.

4. *Dicrossus* species "Rio Tapajos"

Deze dwergcichlide werd pas 20 jaar geleden ontdekt in Peru en werd tot op heden nog niet wetenschappelijk beschreven. De soort is slechts bekend van de weinige exemplaren die in 1992 in Duitsland werden ingevoerd.

Zij beschikken over een typisch schaakbordpatroon met drie tot vier rijen rechthoekige en evenwijdige dubbele vlekken. Hierdoor zijn zij zeer goed te onderscheiden van bovenstaande soorten. De mannetjes worden 9 cm groot en de vrouwtjes zijn reeds tevreden met een lengte van 5 cm.

Tot op heden zijn nog geen geslaagde kweekresultaten gekend. Net als de andere soorten eist het jongbroed een perfecte waterkwaliteit, maar daarnaast zijn ze door hun kleine gestalte niet in staat om *Artemia*-naupliën te eten tijdens de eerste dagen van hun visleven! Wat het heel moeilijk maakt de juviele visjes op te fokken.

5. *Dicrossus* species "Rio Negro"

Deze vrij recent ontdekte soort (begin jaren 80) werd nog maar weinig ingevoerd in Europa. De vrij schaarse hoeveelheid die wel in Europese aquaria rondzwemt, werd eerder toevallig geïmporteerd samen met *D. filamentosus*. Wat doet vermoeden dat op minstens één of misschien zelfs op meerdere plaatsen in de Rio Negro beide soorten samenleven. Van de weinige pogingen tot nakweek zijn er tot op heden slechts enkele gelukt.

Besluit

We hebben hier duidelijk niet te maken met een beginnersvis! Mocht u deze visjes ergens bij een handelaar aantreffen en U weet dat u niet in staat bent hen op een correcte manier (gepaste waterkwaliteit) te verzorgen, laat hen dan waar ze zijn. Laat U, ondanks hun slanke lichaam en hun prachtige kleurtekening, niet verleiden. Zelfs niet wanneer de handelaar U vertelt dat ze heel goed te houden zijn in gezelschap van andere vissen. Dit is ook zo, maar enkel en alleen mits een uitstekende waterkwaliteit, zijnde zeer zacht en licht zuur tot zuur water met een minimum aan nitraten!

Ben je er zelf niet toe in staat, maar iemand uit jouw omgeving wel? Laat die

kenner dan snel de visjes weghalen bij de handelaar, want er is hen in de winkel maar een heel kort bestaan gegund!

Denkt U er toe in staat te zijn? Dan wens ik U heel veel succes! Met een goede verzorging en een beetje geluk zal U beslist heel gelukkige tijden tegemoet gaan met deze visjes. U bent beslist niet meer weg te slaan van die aquarium-ruit.

Websites

- <http://www.thekrib.com/Apisto/D-filamentosus.html>
- <http://www.thekrib.com/Apisto/D-maculatus.html>
- <http://www.petsforum.com/cichlidroom/articles/a091.html>
- http://www.characin.com/carey/articles/98/d_maculatus.html
- <http://www.aquaristik.de/artikel/suss38.htm>
- <http://www.mn-aquarium.org/masart58.htm>
- <http://www.denatuurinhuis.nl/aquaspiegel/crenis.htm>

Literatuur

- *Aquariana* (Aquarianen Gent), Juni 1997.
- *Aquariumwereld*, jaargang 28/3, april 1975.
- *Aquariumwereld*, jaargang 28/8, september 1975.
- *Aquariumwereld*, jaargang 30/1, januari 1977.
- Deproost, Walter, *Dicrossus filamentosus*. (http://www.cichlidae.be/Dicrossus_filamentosus.htm).
- *Het Cichlidenboek*, Ad Konings (redacteur).
- *Het Cichlidenjaarboek Volume 6*, Ad Konings (redacteur).
- *Het Moderne Aquarium*, Thieme.
- Maloney, Don, *Dicrossus filamentosa*: care and breeding. (<http://norwalkas.org/links/fila0007.htm>).
- Mayland, Hans J.; Bork, Dieter, *Die Gattung Dicrossus Steindachner, 1875, Wissenschaftlich beschriebene und unbeschriebene Arten*, in *Aquaristik Aktuell*, 3-4/2001, p.20-25.

Noot van de redactie:

De Nederlandse benaming, schaaqbordcichliden omvat in feite twee geslachten, te weten *Crenicara* en *Dicrossus*.

Crenicara bevat momenteel twee soorten, nl. *C. latruncularium* Kullander & Staeck, 1990 en *C. punctulatum* (Günther, 1863). De juiste naam voor in dit artikel vermelde *Dicrossus punctulatus* is dus *Crenicara punctalatum*. *Dicrossus* bevat op dit ogenblik twee en geen drie beschreven soorten, *D. filamentosus* (Ladiges, 1958) en *D. maculatus* Steindachner, 1875.

Literatuur

- Eschmeyer, William N. (ed.), *Catalog of Fishes volume 2*, California Academy of Sciences, 1998
- Römer, Uwe, *Cichliden Atlas bd. 1*, Mergus verlag, Melle, 1998

KOISTORY VIII

Filtermaterialen

Rik Valcke, Aquatropica Kortrijk

De vorige keer kwamen de filters ter sprake, nu ga ik de meest gebruikte filtermaterialen bespreken.

De aërobe bacteriën vestigen zich overal op het filtermateriaal. Zelfs in de diepere zones. Vroeger werd verteld dat ze zich tot op maximum 30 cm diepte vestigden, maar nu blijkt dat ze op alle dieptes voorkomen. In Zuid-Afrika maken ze zelfs filters met een diepte van één meter en meer. De oppervlakte en de structuur van het filtermateriaal is van het grootste belang, hoe diep de filter ook is. Er zijn tegenwoordig redelijk veel verschillende filtermaterialen te koop. Gebruik echter geen te fijn materiaal omdat dit te snel dichtslibt. Het water zal altijd de gemakkelijkste weg volgen en zo kan er kanaalvorming ontstaan met als gevolg een sterk verminderde filtering. Ik ga een korte beschrijving geven over de meest gebruikte filtermaterialen.

Borstels

Deze worden meestal in het eerste compartiment na de vortex geplaatst en dienen hoofdzakelijk als mechanische filtering. Ze houden goed het fijnere zweefvuil tegen dat niet door de vortex wordt tegengehouden. Er zijn er in veel verschillende afmetingen en kleuren te verkrijgen. Let er ook op dat de metaaldraad van inox is, want bij de goedkopere borstels zullen deze beginnen roesten wat vroegtijdig vervangen betekent.

Japanse matten

Dit zijn de groene of blauwe matten met een dikte van 30 à 40 mm. Ze worden meestal verticaal met tussenruimtes in het filtervak na de borstels geplaatst. Het is deels een mechanisch en biologisch

filtermedium, omdat de dichte weefstructuur van de draden zowel het fijn zweefvuil tegenhouden als een goede vestigingsbasis vormen voor de bacteriën zonder dat ze de stroming afremmen. Er zijn momenteel al meerdere dichtheidsmaten te verkrijgen. Van heel grove tot fijne.

Bioballen

Deze ballen hebben een speciale vorm waardoor ze niet in elkaar kunnen haken. De heel ruwe, grote oppervlakte is ook hier weer een ideale plaats voor de bacteriën. Het best worden deze ballen in aardappeltzakken (netten) geplaatst.

Dit vergemakkelijkt aanzienlijk het reinigen.

Flocor

Dit zijn de zwarte buisjes met een geribbelde vorm en een diameter van ± 35 mm. Het is een biologisch filtermedium waar op de geribbelde kanten weer veel bacteriën zich zullen vestigen. Ik heb wel ervaren dat er toch nog zweefvuil in de ringen achterblijft, hoewel geen grote hoeveelheden. Ze zijn heel licht en heel gemakkelijk uit te spoelen. Ook deze worden het best in netten geplaatst.

Filtermousse

Hier zijn ook weer verschillende maten van dichtheid te verkrijgen. Ze worden meestal in het laatste filtervak geplaatst om de nog resterende zweefvuildeeltjes tegen te houden. Je raad het al, eenmaal de mousse dichtgeslibt, wordt je geconfronteerd met verstoppingproblemen. Daarom heb ik de mousse uit mijn filter verwijderd.

Zeoliet

Dit is een poreus gesteente. Door ionische uitwisseling is dit gesteente in staat ammonium (NH_4^+) te binden. De stenen moeten af en toe eens geregenereerd worden. Dit wordt gedaan in een zoutwateroplossing. Ook daarvan zit er 20 kg in mijn laatste filtervak.

Aquarock

Dit ziet eruit als grijze assenbrokken, maar het zou een soort afvalproduct zijn uit de glasindustrie. Eén ding is zeker, door de poreuze structuur is het een zeer goed medium voor de bacteriën om zich erop te vestigen en zou in geen enkele filter mogen ontbreken. Het gewicht val nog best mee en ik heb ook deze brokken in netten geplaatst in het laatste filtervak.

Canterbury Spar

Dit is een type steen dat in Engeland heel populair is en daar al vele jaren in gebruik is. Hier in België is het echter niet te koop. Het zijn een soort steentjes met een grof oppervlak die in zakken van 40 kg worden verkocht. In feite is het een

materiaal dat in Engeland in de bouw gebruikt wordt om gevels mee te versieren. Zo staat het toch op de zakken. Er zijn koiliefhebbers in Engeland die daar bij zweren en slechts dit soort filtermateriaal in hun filters gebruiken na de borstels. In mijn laatste filtervak steekt er ongeveer 25 kg en ik heb er zeker geen klachten over.

Argex korrels

Ook dit is een gekend en goedkoop filtermedium, maar wordt niet zoveel gebruikt in koifilters, waarschijnlijk omdat de structuur net iets te dicht is. Indien je ze toch gebruikt, doe ze dan in netten of manden zodat je ze gemakkelijker uit de filter kan verwijderen voor het uitspoelen.

Aardappelzakken

Iedereen kent ze wel de oranjegele zakken waar aardappelen of ajuinen in verkocht worden. Dit is een heel goed en goedkoop filtermedium omdat ieder draadje een hechtplaats voor bacteriën is. Eén zak wordt met andere zakken vol gestoken, toe gebonden en vervolgens in de filter op elkaar gestapeld. Dit medium wordt heel veel gebruikt in Australië en Zuid-Afrika met verbluffend resultaat.

Dit was dan een overzicht van de meest gebruikte filtermaterialen. De volgende keer komt de andere (rand)apparatuur ter sprake.

WAT IS ZEOLIET? (nvdr)

Onder de noemer zeoliet gaan er meer dan 40 soorten natuurlijke mineralen en meer dan 150 synthetische mineralen schuil. Een ding hebben ze gemeen, het zijn aluminiumsilicaatverbindingen met een ongewone driedimensionele kristallijne structuur (te vergelijken met een honinggraat), bestaande uit een netwerk van met elkaar verbonden tunnels en kokers.

Door deze structuur bezitten zeolieten veel grote lege plaatsen waar grote kationen (positief geladen ionen), zoals natrium, kalium, barium en calcium en zelfs relatief grote moleculen of kationgroepen, zoals water, ammoniak, carbonaat- en nitraationen kunnen passeren.

In de meer bruikbare zeolieten zijn deze open plaatsen onderling met elkaar verbonden waardoor ze lange, wijde kanalen vormen. Deze kanalen maken het mogelijk dat de aanwezige ionen en moleculen gemakkelijk in en uit de structuur kunnen.

Zeolieten bezitten de eigenschap dat ze water kunnen opnemen en afstoten zonder dat ze hun structuur verliezen. Trouwens de groepsnaam hebben ze te danken aan dit feit. Toen in 1756 de Zweedse mineraloog Axel Fredrick Grönstedt het mineraal stilbite ontdekte merkte hij op dat het zichtbaar water verloor bij opwarming. Het leek erop dat de steen kookte, vandaar de wetenschappelijke naam zeoliet wat letterlijk betekent kokende steen (Grieks: Zein=koken, lithos=steen).

Zeolieten kennen een hele reeks toepassingen in verschillende sectoren. Zo worden ze gebruikt als geurbestrijder in kattenbakvulling, ter verwijdering van de radioactieve isotopen van Cs (cesium) en Sr (strontium) uit lozingswater van kerncentrales, het verwijderen van zware metalen en ammoniak uit water, als grondverbeteraar, enz.

DE ZWAVELFILTER

Verslag vergadering zeewater, vrijdag 13 september

't Was een prachtige laat-zomeravond en zij die de moeite deden naar de Klokke af te zakken, hadden dit keer weer groot gelijk. Er waren opvallend veel nieuwe gezichten te zien.

Gast spreker die avond was Willy Bellen, de voorzitter van de Hasseltse aquariumclub SABELLA, een man met méér dan 25 jaar ervaring in de zeeaquaristiek. Hij gaf ons een prachtige, power-point gestuurde lezing over de „zwavelfilter“. Tijdens zijn inleiding werd de ganse zaal tweemaal gestoord door een al te opdringerige gsm, die van geen ophouden wist. Voor de toekomst: gsm zoveel mogelijk op rust laten aub voor de medeburger.

Willy begon over zijn persoonlijke contacten met de heer Ratz (van de Duitse firma Ratz, bouwer van kalkreactors), en hoe Mr Ratz toevallig in het publiek zeeaquarium van St. Malo (Frankrijk, N. Bretagne) achter de coulissen een zwavelfilter in werking zag. In die grote publieke aquaria mag er uiteraard niets verkeerd gaan of aan het toeval overgelaten worden, en de zwavelreactor zou de enige methode zijn om het nitraatgehalte voldoende laag te houden (< 2 mg/liter). Ook Willy was geïnteresseerd in het verhaal van de zwavelfilter (klein model), en wou dit uitproberen.

Het is oorspronkelijk een concept dat in Frankrijk is gegroeid, waar men er reeds tien jaar ervaring mee heeft. Het zou zowel een denitrificatiefilter, een kalkrector en osmoseapparatuur vervangen.

Van de drie toestellen somde hij de voor- en nadelen op:

	voordeel	nadeel
Denitrificatiefilter	goedkoop compact	moeilijk te bedienen labiel, dient voortdurend te worden bijgeregeld aanvoer koolstofbron varieert t.o.v. nitraatgehalte in bak

	voordeel	nadeel
Kalkreactor	eenvoudige bediening	aanschafprijs: relatief duur. Niet compact, meetapparatuur nodig. Gasfles (CO ₂) nodig.
Osmosetoestel	compact	Onvolledige verwijdering van schadelijke stoffen. Membraan vlug versleten

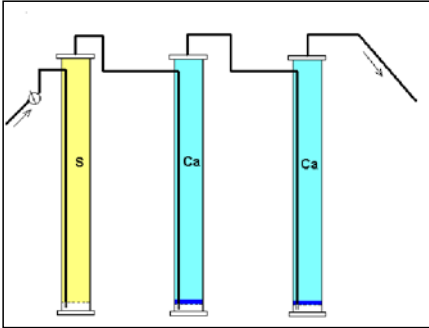
Het opstellen en de werking van de zwavelfilter

Men neemt drie (doorzichtige) pvc-cylinders van dezelfde afmetingen. Let wel: voor de cilinder die met zwavelkorrels zal moeten gevuld worden, is het van belang dat hij ongeveer vijfmaal zo hoog is als de diameter van het grondvlak, dus liefst de cilinders niet te breed nemen. Dit met de bedoeling dat het zeewater overal gelijkmatig doorloopt, en er geen „kanalen“ gevormd worden. De toevoerleiding wordt in de eerste cilinder zijdelings ingebracht, men laat het aangevoerde water via een buisje naar onder lopen, en het water komt dus onderaan de eerste buis toe en stijgt geleidelijk door de zwavelkolom naar boven. Men bevestigt een muilkorfje aan het toevoerbuisje onderaan de eerste kolom, om te beletten dat de zwavelkorrels via het buisje zouden terugvloeien. Het water dat uit de eerste cilinder komt, heeft een pH van 6, zodat dit zuur is. Daarom plaatst men twee even grote cilindrs in serie achter de zwavelcilinder, en vult die telkens op met kalkgrit (of beter Rowalith), zodat de pH van het zeewater opnieuw stijgt tot 8.3, en er tevens calcium aan het water wordt toegevoegd.

Deze cilindrs worden dus in serie geplaatst, liefst niet op één en hetzelfde ondervlak bevestigd, maar alle drie los van elkaar, zodat je niet telkens de ganse „santeboetiek“ ineens dient te manipuleren, om bij te vullen of leeg te maken en te verversen.

De figuur hiernaast laat niets aan twijfel over !!

De stroming in de eerste buis (waar zwavel in zit) moet dus van onder naar boven en niet omgekeerd. Om de nodige druk te krijgen op het doorloopstelsel, gebruikt men een Eheim pomp 1060, waar men op de uitvoer een pvc-kraan plaatst die men kan regelen, en vlak daarvoor een T-stukje, met aftakking naar de eerste cilinder toe. Er dient ook nog een regelkraantje vlak

vóór de inloop in de zwavelkolom te worden geplaatst.

Aanvankelijk, dus wanneer ge met het systeem start, maakt men dat het toegevoerde zeewater druppelsgewijze door de drie cilinders loopt tot het uit de derde cilinder komt. Dus letterlijk: druppel voor druppel. Dit debiet regelt men door de grote pvc-kraan op de uitvoer van de Eheim (in het filter

geplaatst) tot 2/3 dicht te draaien en verder door de toevoer naar de zwavelkolom (met het klein kraantje op de aftakking) te regelen.

Het is van het grootste belang bij de aanvang **TRAG** te laten lopen, zodat de bacteriën de nodige tijd hebben om zich op de zwavelkorrels te vestigen en verder te koloniseren. Ze gebruiken de zwavel als voedselbron en „bijten“ stukjes zuurstof (O) af van de nitraat (NO₃) molecule, zodat we aanvankelijk nitriet krijgen. Dus in de beginfase krijgt men een voorbijgaande nitrietopstoot, maar die verdwijnt na een goeie week. Dan mag de doorstroomsnelheid (flink) opgedreven worden. Het water mag er weliswaar niet uitspuiten, maar het mag goed doorlopen. Het nitraat wordt aldus volledig afgebroken, en men krijgt kalkrijk water terug in de bak. De calcium wordt in oplossing gebracht doordat de pH die uit de zwavelkolom komt slechts zes bedraagt. Indien het debiet te klein is, of de doorstroomsnelheid te traag, krijgt men sulfidevorming met de geur van rotte eieren.

Op die manier is het mogelijk de vissen en lagere dieren meerdere keren per dag te voederen, en toch te maken dat de nitraatbelasting van de bak niet te hoog oploopt. (Willy Bellen kiepert elke dag het equivalent van een half waterglas in zijn bak van 1000 liter)

Het is van belang de juiste korrelgrootte van de zwavel te nemen (3 à 5 mm diameter). Het is af te raden poederzwavel te gebruiken wegens het dichtslaan na korte tijd. Zodoende wordt het ondoordringbaar voor het te zuiveren zeewater.

Dit zwavel wordt slechts zeer traag door de bacteriën geconsumeerd. Eén kolom gaat bvb. een jaar mee. De vorming van sulfaat is verwaarloosbaar, gezien de grote hoeveelheden sulfaat die zich in natuurlijk zeewater bevinden.

De ideale verhouding zwavel/zeewatervolume zou één procent zijn. d.w.z. op een bak van 1000 liter inhoud moet men 10 liter zwavel in de cilinder doen,

voor een bak van 500 liter zeewater moet men 5 liter zwavel gebruiken.

Het is eveneens van belang dat men erop let dat de gasvormige stikstof (N) , die ontstaat door ontbinding van nitraat (NO₃), uit de cilinders kan ontsnappen, en zich niet bovenaan opstapelt in de cylindrs. Daarom zijn de afsluitdeksels best lichtjes konisch gemaakt (omgekeerde trechter).

De Heer Bellen heeft goed benadrukt dat men niet moet overschakelen op een zwavelfilter wanneer men geen verhoogd nitraat heeft in zijn bak. m.a.w. als het nu goed draait, laat het zo.

Verder leerden we nog dat Willy Bellen slechts 100 liter ververst per jaar op zijn 1000 liter bak! Hij voegt helemaal géén sporenelementen toe (tenzij wellicht strontium en jodium voor de steenkoralen (nvdr).

We vernamen ook dat koraalzand niet het meest geschikt is als kalkbron om in de kalkreactor te brengen. (gekleurde) zeeschelpen (skeletten van slakjes e.d.) hebben in de loop van hun bestaan alle soorten zware metalen opgeslagen in hun skelet, en die metalen zouden terug vrij komen in de bak via de kalkreactor. Aldus zou het gehalte aan zware metalen langzaam (te) hoog stijgen. Beter is de kalkreactor te vullen met Rowalith of Calcialith.

Hij zei goede ervaringen te hebben met de 15000 Kelvin tl-lampen van het merk JBL (te verkrijgen in de betere aquariumzaken uit onze regio)

Bedenkingen van ondergetekende:

Ik begrijp niet goed hoe een osmosetoestel aldus vervangen wordt. Waarschijnlijk wordt bedoeld dat hij weinig osmosewater moet aanmaken vermits hij weinig ververst.

Maar hij haalt toch de zware metalen en pesticiden niet uit zijn kraantjeswater? En welk water wordt voor het verdampingswater gebruikt? (op een bak van 1000 liter is dit vlug 40 liter per week).

Over minimaal waterverversen: mijn indruk is toch: met regelmatig verversen staan uw dieren er beter bij.

In elk geval was het voor iedereen een zeer interessante avond. Voor sommigen die met nitraatproblemen te kampen hebben, opent dit misschien nieuwe perspectieven. Aan het aantal vragen die achteraf werden gesteld, was te merken dat de spreekbeurt met veel aandacht werd gevolgd.

Uw vaste verslaggever: Hendrik De Muynck

NVDR

Zonder afbreuk te doen aan bovenvermeld verslag van Hendrik wenst de redactie nog volgende aanvulling te doen.

Er is op een zeker ogenblik ook in een open debat gesproken over de zin en de onzin van het gebruik van sporenelementen wanneer byb. ook een kalkreactor is aangesloten op een zeeaquarium. Immers heelwat sporenelementen uit het substraat worden op deze manier gratis toegevoegd aan het aquariumwater. Sommigen stellen toevoegingen van sporenelementen in vraag, zeker als het gaat om dure flesjes waar geen samenstelling van de inhoud op staat. Het woord „vergif“ is zelfs gevallen indien sporenelementen in te grote concentraties wordt gebruikt.

Sporenelementen zijn per definitie een mix van elementen die in zeewater in kleine hoeveelheden voorkomen. Het selectief meten van de concentraties van die sporenelementen (of ze in de juiste hoeveelheid aanwezig zijn) is voor zeeaquarianen niet mogelijk. Zelfs labo's hebben daar zeer ingewikkelde analysetoestellen voor nodig. Zowel een gebrek aan sporenelementen als een teveel, zal op middellange tijd uw rifaquarium afremmen. Daarnaast hebben we nog de mogelijkheid bij de waterverversingen al dan niet zouten met en zonder extra toegevoegde sporenelementen te gebruiken.

Misschien is het uitwisselen van uw persoonlijke ervaringen met andere gebruikers een betere leidraad dan de wit/zwarte keuze „sporenelementen wel of niet extra gebruiken“.

Wij van de redactie zijn graag bereid al uw eigen ervaringen via ons clubblad door te geven en is dat niet de beste methode om onze hobby optimaal te bedrijven?

Donald Samyn

Volgens Willy Bellen (vergadering werkgroep zeeaquarianen op 13.09 jl.) heeft de zeewatervereniging Sabella in Hasselt goede resultaten met de SOLAR lamp van JBL van 14.000 °kelvin. Het merk SERA brengt nu ook een BLUE SKY lamp voor het zeeaquarium op de markt met 12.000 °kelvin. Daarnaast heeft ze ook een DEEP SEA blauwe lamp. Het zijn allemaal gewone tl-lampen.

Voor zover we weten heeft niemand onder ons al enige ervaring opgedaan met deze lampen? Of toch? Zo ja, laat eens iets weten via ons kontaktblad.

Nieuws uit de bibliotheek.

Rik Valcke

In het vijverboekengamma werd het boek "Nishikigoi, een waaier van kleuren" toegevoegd. Het is een koiboek voor zowel beginnende als gevorderde koihobbyisten. Het is een handleiding voor de gewone man en vrouw die met een gelimiteerd budget toch met volle teugen wil genieten van deze mooie hobby.

Na de inleiding over de ontstaansgeschiedenis van de Nishikigoi in Japan vertelt Louis Vanreusel over zijn ervaringen met de aanleg van de diverse koivijvers in zijn eigen tuin. Met vallen en opstaan werd hij wijs en draagt nu de opgedane kennis over aan eenieder die nog zoekende is naar de passende koivijver.

Daarna bespreekt hij in begrijpelijke taal de benamingen van de diverse soorten koi en hoe ze bij wedstrijden worden ingedeeld. Zelfs de bloedlijnen komen ter sprake. Dit gedeelte is voor iedereen die de kleurrijke, maar vaak zo moeilijke Japanse benaming wil leren een goede handleiding. Ook het zelf kweken van koi komt ter sprake. Vooral de juiste voorbereidingen zijn van groot belang voor succes.

Niets is immers mooier dan het houden van prachtige, zelfgekweekte koi. En wat is er nu mooier dan meedoen aan een wedstrijd met zelfgekweekte exemplaren? Het jureren tijdens wedstrijden wordt uitgebreid belicht. En wie kan dat beter verwoorden dan Louis Vanreusel zelf! Naast de ZNA-local judge opleiding volgde hij de zware Engelse BKKS-juryopleiding. Daarmee, samen met de ervaringen opgedaan in diverse landen zoals Australië en Zuid Afrika en natuurlijk in de Europese landen, werd hij een internationaal gerespecteerd jurylid. Samen met zijn reiservaring in Japan vormt dit de basis voor zijn eerste boek: "Nishikigoi, een waaier van kleuren".

Wie dit boek wenst te ontlenen, belt me op of stuurt een mailtje.

Rik Valcke 056/32.08.29

rik.valcke@pandora.be

AGENDA

5e Avondruilbeurs op vrijdag 13/12/2002

in "Zaal Valkenburg" gelegen aan de Legeweg 83 te St-Andries - Brugge.

Zoals gewoonlijk is er zowel nieuw als tweedehands materiaal te verkrijgen tegen zeer schappelijke prijzen. We verwachten ook een gevarieerd visbestand te mogen aanbieden, uit eigen rangen en door medewerking van kwekers uit andere verenigingen.

Alle standhouders kunnen terecht voor de opzet vanaf 16 uur en de deuren gaan open voor het publiek vanaf 19 uur.

Naar jaarlijkse gewoonte kunnen de dorstigen terecht aan de bar voor de nodige verfrissing.

Voor info en reservatie kan men terecht op 050 31 23 79 of k.c@advalvas.be

050 81 29 12 of maurice.vyncke@lin.vlaanderen.be

Zet deze datum alvast maar in uw agenda:

**zaterdag 30 november:
AQUATROPICA'S GRANDIOOS SOUPER**

Meer details op pagina 28

**DE BELGISCHE BOND VOOR
AQUARIUM- EN TERRARIUMHOUDERS**

organiseert

**DE 1ste NACHT VAN DE
AQUARIAAN**

Proclamatie van de

Nationale Huiskeuring 2002

met diaprojectie van de deelnemende vivaria

Zaalquiz

Proclamatie van de

Diavoordrachtwedstrijd 2002

op vrijdag 15 november 2002

aanvang stipt te 20:00 uur

deuren: 19:30 uur

Gemeentelijke Feestzaal

Schoolstraat 24 te Klein-Willebroek

en de medewerking van de BBAT-federaties

Vrije toegang voor alle BBAT-leden

JAPAN, HET LAND VAN DE RIJZENDE...KOI

Op 6 oktober ben ik terug met veel verwachtingen afgereisd naar het land van de rijzende zon, Japan om aldaar de ikeage (oogst) van de nieuwe koi bij de grootste kweker in Japan, namelijk Sakai te gaan bekijken.

De beste koi werden per opbod verkocht. Samen met tientallen Japanners (kwekers en dealers) was ik uitgenodigd om die verkoop bij te wonen. Het bieden verliep zeer snel en in het Japans, gelukkig werd mij een tolk ter beschikking gesteld. Alle exemplaren vonden een nieuwe eigenaar waarbij ook ik erin slaagde om enkele heel mooie juweeltjes op de kop te tikken. De kwaliteit van de desbetreffende koi is prachtig!!!

Al deze koi worden eerstdaags in 't Viske verwacht.

Wij staan terug klaar om af te reizen naar een nieuwe ikeage, nl. deze van Ogata koi-farm. De afreis uit België is voorzien op 18 november. Geïnteresseerden om deze reis mee te maken kunnen altijd met ons contact opnemen. Ook indien je wenst dat wij uitkijken naar een specifieke koi voor U kunt U ons dit ook laten weten. Wij doen ons uiterste best om top koi te vinden tegen betaalbare prijzen.

De koi van Sakai worden begin november en de koi van Ogata begin december verwacht. U bent steeds welkom om onze koi te komen bewonderen.

UITNODIGING

SOUPER

Zaterdag 30 november vanaf 19:30

Naar jaarlijkse gewoonte organiseert Aquatropica voor al haar leden een grandidoos souper. Wie er eenmaal bij geweest is, weet ongetwijfeld dat dit een belevenis zonder weerga is. Mis deze unieke gelegenheid niet om elkaar beter te leren kennen. Let op, het aantal plaatsen is beperkt. Draal dus niet te lang om je in te schrijven.

Wat staat er op het menu?

- Aperitief naar keuze met wachtbordje
- Carpaccio van hertenkalffilet
met dressing van woudpaddestoelen en truffel
- Fazantfilet in een jasje van witloof en Gandamah
- Romig sausje van zwammen
- Ijsgekoelde koffie
- Koffie met toebehoren

Waar?

Restaurant *La Descente du pont*, Gemeenteplein 2, Helkijn

Prijs:

Leden (+ echtgeno(o)t(e) of verloofde): € 40,00/persoon

Niet-leden: € 45,00/persoon

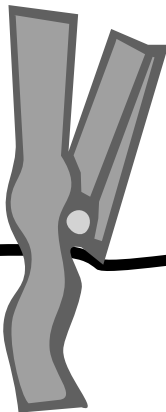
Inschrijving:

telefonisch: 056 21 90 74, Jan Algoed

e-mail: j.algoed@worldonline.be

Let op, de inschrijving moet vóór 23 november gebeuren en is slechts geldig na betaling door overschrijving met vermelding "Souper 2002" op rekening nr.: 001-1057147-20

Het bestuur hoopt u allen te mogen begroeten.

Bijeenkomst zeewater:

**DE ZEEAQUARISTIEK BIJ
AQUATROPICA IN 2003**

Vrijdag 15 november

Discussie met de leden over vorm en frequentie van de vergaderingen, aanvullingen, bakbezoeken, wat kan beter en wat was er goed? Weer een cursus in 2003? Is de formule bibliotheek goed? Welke nieuwe boeken? Enz...

Voortaan bepalen de leden zelf hoe de werkgroep zijn onderwerpen vastlegt in 2003!

Kom a.u.b. naar deze vergadering en zeg je mening, leg je ei en maak kennis met de nieuwe aanpak van de werkgroep van de zeeaquarianen....

Waar?

In ons lokaal DE KLOKKE waar we thuis zijn!!

Groetjes en tot ziens
Donald

Bijeenkomst zoetwater

LAKE MALAWI: WAT BRENGT HET OP?

Dieter Anseeuw (KULAK), lid Aquatropica Kortrijk

Vrijdag 29 november

Het Malawimeer telt naar schatting ongeveer 800 cichlidensoorten, waarvan 99 % endemisch is en dus uitsluitend hier voorkomt. Deze unieke visfauna kent niet alleen enorme wetenschappelijke waarde, maar vormt tegelijk ook de belangrijkste bron van dierlijke eiwitten voor de plaatselijke bevolking.

Na een korte situering van Lake Malawi binnen het Oost-Afrikaanse riftsysteem, geeft deze lezing een overzicht van de verschillende belangen van het meer voor een drietal doelgroepen: de aquariumhobby, de lokale visserij en de wetenschap.

De eerste doelgroep dat zijn de vele aquariumliefhebbers van Aquatropica die dan ook zullen kunnen genieten van een boeiende en leerzame diareeks "live" voorzien van tal van wetenswaardigheden omtrent cichliden in het algemeen.

Wij verwachten dan ook een talrijke opkomst, want niet voor het eerst putten wij uit een jonge groep biologen/leden van onze club die een echte meerwaarde betekenen binnen onze vereniging.

Tot kijk op vrijdag 29 november!
Coördinatie zoetwater.

Bijeenkomst vijvers

WINTERTIJD

Aquatropica's tuinvijverbabbel

Vrijdag 13 december

Wanneer je dit bericht leest is de klok reeds een uur teruggezet, de zon is niet meer zo krachtig, kortom één van de boeiendste perioden van het jaar is gestart, "de wintertijd". Krijgen we nu eindelijk eens een witte kerst? Het is een stukje nostalgie wanneer ik terugdenk aan mijn kinderjaren hoe mooi een wit sneeuwtapijt en een laagje ijs de natuur zo kon veranderen, dichtgevroren vijvers en rivieren waren unieke speelterreinen voor kinderen.

In deze periode liggen de vijvers er ook wat rustig bij, met de verminderde activiteit van de vissen en de winterrust dat de waterplanten aannemen. is er voor de vijverliefhebber een rustige periode aangebroken, een moment om eens te bezinnen over het afgelopen vijverseizoen en de toekomstplannen.

Onder het motto een "biotoop brengt leven in uw tuin" zijn we zeven jaar terug gestart. Onder de vele bijeenkomsten waren er op verzoek regelmatig losse babbels.

Op vrijdag 13 december is het terug zo ver. De voorbije vijverbijeenkomsten, de negatieve en de positieve klanken van het afgelopen infoweekend en het traditionele "vragen staat vrij" eens onder de loep nemen, moet een ideale afsluiter worden van een prachtig vijverseizoen.

Tot vrijdag 13 december om 20u stipt, iedereen is welkom.

Coördinator vijverwerking,
Gilbert Lapere

AGENDA WERKGROEPEN

ZOETWATER

29 november

Lake Malawi: wat brengt het op?

Dieter Anseeuw

Meer info op p.30

30 november

Aquatropica's grandioos souper

Meer info op p.28

ZEEWATER

15 november

Discussieavond, de zeeaquaristiek bij Aquatropica in 2003. Meer info op p.29

30 november

Aquatropica's grandioos souper

Meer info op p.28

20 december

Rondreis langs de parels van de Stille Oceaan door Daan Delbare

VIJVERS

30 november

Aquatropica's grandioos souper

Meer info op p.28

13 december

Wintertijd: losse babbel

Meer info op p.31

De redactie is niet verantwoordelijk voor foutieve vermeldingen